

Baba Basra Sources 21

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף נז עמוד א

מתני'. אלו דברים שיש להם חזקה - כלומר אלו מיני תשמישין דאמרינן לקמן שאדם משתמש בשל חברו שאם משתמש שלש שנים ולא מיחה בו חברו יש לו חזקה לזה המחזיק ויכול לטעון אתה נתתו לי לתשמיש זה במתנה או מכרתו לי כגון תשמישין קבועין כדמפרש לקמן שאדם מקפיד עליהן אם נעשין שלא ברשותו והלכך בשלש שנים הויא חזקה דומיא דבורות שיחין ומערות ובית השלחין וכל הנך דלעיל דכיון דקביעות תשמיש הוא כדמחזיק בגופה של קרקע חברו דמי והויא חזקה בשלש שנים ורבינו חננאל פירש אלו דברים שיש להם חזקה כאשר כבר פירשנו ולא נהירא אלא לקמיה קאי כדפרישית דאי לעיל קאי ומסקנא דמתני' דלעיל היא אריכות לשון של הבל הוא בלא צורך ועוד דאכתי תנינן לקמן יש להם חזקה טובא כללא דמילתא כל הני יש להן חזקה דתנן במתניתין עד סוף הפרק בחזקת שלש שנים מיירי כדמוכח בבבא בתרא/ נט:): בא לפני רבי חייא אמר לו יגעת בני יגעת.

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף נח עמוד ב

מתני'. המרזב - צינור קטן ורגילין לתלותו לטוף צינור גדול ההולך על פני כל הגג ורגילין להפכו לכל ראש שירצו ומרחיק קילוח מים מן הכותל ולשון מרזב טפה של מים זב דרך שם כדכתיב (ישעיהו מ) כמר מדלי לשון טפה והלכך אין לו חזקה דאינו דבר קבוע ואם החזיק בו בעל הגג ג' שנים ותלה אותו באויר חצר חברו אינו יכול לטעון החזקתי דכיון דלאו מילתא דקביעותא הוא לא קפיד בעל חצר ושתיק שנתים ושלש.

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף נט עמוד א

מתני'. הזיז עד טפח יש לו חזקה - מי שיש לו כותל סמוך לחצר חברו והוציא זיז טפח בולט מכתלו לחצר חברו הויא חזקה ואין בעל החצר יכול לבנות שם בנין לסתור את הזיז דכולי האי לא הוה שביק ליה בעל החצר להוציא זיז טפח בחצרו בלא רשותו שהרי יכול למחות כדקתני ואזיל ומדלא מיחה בתוך ג' איכא למימר דברשותו הוציא.

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף נט עמוד ב

החזקת - סבר לה לאלתר הויא חזקה דכיון דבפנינו החזיק ושתק אם איתא דשלא ברשות עשה היה לו למחות והיינו דאמרן בפירקין לעיל /בבא בתרא/ (דף מא) כמאן כרבי יהודה וכו' ישמעאל (וכרבי) +מסורת הש"ס: [בר רבי] + יוסי דאמרי כל בפניו לאלתר הויא חזקה ואין הלכה כן.

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף נט עמוד ב

לך יגע וסתום - דלא הויא חזקה עד שלש שנים.

חדושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

הא דאמרינן פשיטא ה"פ פשיטא זה עושה מעקה לחצי גגו וזה עושה מעקה לחצי גגו ואין האחד זקוק לעשותו כולו, ופריק ל"צ דקדים חד מנייהו ועביד פלגא וכו', ותמיהא לי ואכתי מאי למימרא פשיטא דאטו משום דקדם ועביד פלגא לסלק הזיקו כדינו נחייב אותו לעשות את כולו, ומתוך הדחק אני אומר דקדים ועביד פלגא באורך החצר מחמת מעקה שלא יפול הנופל והילכך הו"א מצי למימר ליה כיון דעבדת מיהא פלגא מעצמך לשמור עצמך ואינך חושש לכובד הגג עביד ליה כוליה קמ"ל, וכל זה איננו שוה:

חדושי הר"ן מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

זה עושה מעקה לחצי גגו - הא דהכא בגגין מקורין שהן כעין בית או בגגין שלפני הבתים שהם עשווי' לתשמיש עסיקי', ומ"ה לא פליגא אדרב נחמן דאמ' בסמוך דבגגין ליכא היזק ראייה, דההיא בשאר גגין היא, ומיהא דאביי שמעי' דהיזק ראייה אין לו שיעור, הילכך מאן דבעי למפתח חלונותיו לרשות הרבים ואית בהו היזק ראייה על חצר חברו אף על גב דמפסקא רשות הרבים יכול לעכב עליו אף על פי שהוא רחוק הרבה, ולא מצי אמ' אנא לרשות הרבים פתחנא, וא"ת כי זה עושה מעקה לחצי גגו וזה עושה מעקה לחצי גגו ומעדיף מאי, דנהי דלא חזו להדדי להדיא מ"מ הרי רואין זה את זה האי מהאי גיסא והאי מהאי גיסא, תירץ הרא"ה ז"ל בשם אחיו משום דלא איפשר, דהיכי ליעביד נימ' לכל אחד ואחד לעשות מחיצה בכל גגו, וכיון דבמחיצה אחת סגי למה נכוף אותם בשתים, לימ' לחד דלעביד כלה, מצי אמ' מתרע אשיתאי, ולא מצי אידך נמי למימ' ליה הב לי אוזינקא ואני אעשה אותה, דמצי אמ' איני רוצה לבנות בכותל שאינו שלי

ומ"ה כל כה"ג אין כופין זה את זה לסלק ראייתם לגמרי, אלא כל אחד כופה את חברו לעשות מעקה לחצי גגו ומעדיף, ותו לא, כדי שלא יראה את חברו להדיא.

ר"י מיגאש מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

אמר אביי שני בתים בשני צידי רשות הרבים וכו' והיה דאמרין לקמן אבל בין גג לא דשמעת מינה דגגין אין בהם משום היזק ראה התם בגגין שאין עשויין לדירה והכא בגגין העשויין לדירה ואביי לא אתא לאשמעינן דגגין העשויין לדירה יש בהן היזק ראה אלא תקנתא אתא לאשמעינן. ולא דמי למאי דאמרין אבל פותח הוא לרשות הרבים פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון משום דהתם לא גביהי החלונות מרשות הרבים אלא לבני רשות הרבים גופה הוא דפתיחי ומאן דחליף ואזיל ברשות הרבים קא חזי ליה להדיא ויכול למימר הא בעית אצטנועי מבני רשות הרבים אבל הכא לענין גגין דגביהי ומאן דחליף ברשות הרבים לא חזי בהו לא. ושמעינן מיהא דאביי דמאן דבעי למפתח חלונותיו לחצר חברו דינא הוא דמעכב עליה ואף ע"ג דקיימא לן כר' יוסי דאמר על הניזק להרחיק את עצמו היזק ראה גירי הוא ואמרין מודה רבי יוסי בגירי.

חדושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

זה עושה מעקה לחצי גגו, איכא למידק דהא אמרי' לקמן אמר רב נחמן אמר שמואל גג הסמוך לחצר חברו עושה לו מעקה גבוה ד"א אבל בין גג לגג לא אלמא אין בגגין משום היזק ראה, י"ל דהא דאביי בגגין שוין שראויין לתשמיש, ודשמואל במשופעין שאין ראויין לתשמיש, ואינו מחוור דהכא והתם גגין סתם אמרו, ועוד קשיא לי דאי דשמואל במשופעין מאי קאמר רב נחמן דזקוק למחיצת עשרה שיתפס עליו כגב ומי איכא גב אי אין משתמשין בהן בכלום, ועוד אף הוא אמאי זקוק לעשות מעקה גבוה ד"א כשהוא סמוך לחצר חברו דכל שהוא משופע ואינו משתמש בו הא לא מזיקו כלל, ואפשר דאע"פ שהוא משופע ואין תשמישו מצוי מ"מ לעתים משתמש וגם הוא מניח שם (קצת) כליו, ומיהו אינו מחוור דסתם אמרו כאן וכאן, אלא י"ל דהכא בגגין רחוקין זה מזה וכדקאמר ב' גגין בב' צידי רה"ר וטעמא דכל שהם רחוקין זה מזה כל שזה משתמש אינו מרגיש בביאת השני וסבור שלא יבא לפי שאין משתמשין בגגין אלא לקיצין ולא מצי לאיצטנועי מיניה, והיינו נמי דקא מתמה מאי שנא רה"ר אפי' רשות היחיד נמי לפי שהיה סבור המקשה שבדוקא אמר רשות הרבים שמתוך ריחוק שביניהם אינו מרגיש, ולהכי פריך מאי אריא רה"ר שהיא רחבה הרבה אפי' רה"ר בינתיים שגג חברו קרוב לו אפ"ה חייבים לעשות מעקה כיון שאין הגגין סמוכים ויש הפסק רה"ר בינתיים דבכה"ג לא מצי אצטנועי מיניה דלאו אדעתיה לעיין שם, ודשמואל בגגין הסמוכין זה לזה דכל שחברו בא להשתמש בגגו ירגיש ויצניע עצמו כיון שאינו צריך להשתמש בו רק לעתים ובין גג לגג דקאמר דומיא דגג הסמוך לחצר חברו קאמר:

חדושי הריטב"א מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

שני בתים בשני צידי רה"ר וכו'. ק"ל דהכא משמע שיש בגגין משום היזק ראה ואילו לקמן אמרו בין גג לגג [לא], ואמרין נמי אם היתה חצרו למעלה מגגו אין זקוק לד' אמות, וי"ל דהא דהכא בגגין מקורין למעלה ע"ג קונדיסין שמשתמשים בהם דברים של צנעה, ודלקמן כשאין מקורין דמזיקין ואינם נזוקין, אבל גג של רעפים אינו מזיק ואינו ניזוק, כך פירשו הראשונים ז"ל, ומדקאמר בתרוייהו גג סתם י"ל דהא דלקמן אפי' במקורין, ובסמוכין דמצי חזי ליה לאלתר דלצטנועי מיניה.

רמב"ם הלכות שכנים פרק ג הלכה ה - ו

הלכה ה

וכן שני בתים זה בצד זה והיו גגיהן עשויין לדירה אפילו היו בשני צדי רשות הרבים זה עושה מעקה לחצי גגו שהוא דר בו וזה עושה מעקה לחצי גגו, וזה שלא כנגד זה ומעדיף כדי שלא יראו זה את זה, ואף על פי שבני רה"ר רואין אותו יכול כל אחד לומר לחבירו אלו אין רואין אותי אלא ביום בעת שאעמוד על גגי ואתה רואה אותי תמיד.

הלכה ו

גג הסמוך לחצר חברו עושה לו מעקה גבוה ארבע אמות, אבל בין גג לגג משאר הגגין אינו זקוק לארבע אמות שאין בני אדם דרין בגגות לפיכך אין בגגות היזק ראייה, אבל צריך לעשות מחיצה בין שני הגגין גבוהה עשרה טפחים כדי שיתפוס אותו כנגב אם נכנס לרשותו. +/השגת הראב"ד/ גג הסמוך לחצר חברו עד אם נכנס לרשותו. א"א משאר הגגין פי' שאין ראויין לתשמיש עכ"ל. +

מגיד משנה הלכות שכנים פרק ג הלכה ו

אבל אין בין גג לגג וכו'. בהשגות א"א פירוש שאין ראויין לתשמיש ע"כ ופשוט שזו כוונת המחבר: אבל צריך לעשות מחיצה וכו'. מימרא דר"נ שם והלכתא כוותיה בדיני:

רבינו גרשום מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

ב' בתים משני צדי רה"ר. אם מקום הוא שמשמששין על הגגות זה עושה לחצי גגו מעקה גבוה ד' אמות משום היזק ראייה וכן השני זה שלא כנגד זה ומעדיף מעט זה כנגד זה כדי שלא יוכל א' להציץ בתוך גג חברו²

שיטה מקובצת מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

ראב"ד

והראב"ד ז"ל הקשה על מלתא דאב"י דהיאך ניצולים בכך מהיזק ראייה דכשיעמוד זה חוץ ממחיצתו יעקם את ראשו ויראה בחצי גגו של חברו. ותירץ כיון שאין יכול לראות אלא על ידי עקימת הראש ושיעמוד על שפת גגו מתיירא שמא יפול ולא ידחוק עצמו להביט אל גג חברו. עד כאן:

שיטה לא נודע

אבל הרב אב"ד ז"ל פירש מעדיף עד שלא יראו זה את זה כלל לפי ריחוק הגגין וארכן. וכן הסכים הרמב"ם ז"ל. אבל רש"י ז"ל פירש דבהעדפה מועטת תספיק. וכן נראה מדברי הראב"ד ז"ל. עד כאן משטה לא נודעה למי:

עליות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

זה שלא כנגד זה ומעדיף. כדי שלא יעמוד כנגד מקום הפרוץ בגגו ויציץ, לפי מעדיף. ואפ"ה ע"י עיון יכול להציץ כשיתקרב לראש הגג, אלא דלא אטרחהו רבנן טפי, לפי שאין לומר שהאחד יעשה מעקה שלם בגגו, שכל א' יאמר לחבירו עשה אתה בתוך שלך³¹².

חדושי הרמב"ן מסכת בבא בתרא דף ו עמוד א

הא דתנן לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח. פירש הרב רבי שמואל ז"ל אלא משהו ירחיק זה שלא כנגד זה. וטעמו של הרב ז"ל משום דאע"ג דכי מרחיק משהו חזי ליה כיון שאינו רואהו כדרך תשמישו תדיר אינו יכול לעכב עליו, לפי שאינו יכול לומר לו שלא תסתכל בי לדעת משום דא"ל אי בעינא לאיסתכולי בך יכול אני לעמוד בחצר ולהסתכל בך, ולפיכך אינו יכול למחות בו שהרי אין כאן רבוי היזק, אבל לחצר חברו לעולם ירחיק עד שלא יהא יכול לראות בו כלל. ומה שאמרו (ו' ב') זה עושה מעקה לחצי גגו וזה עושה מעקה לחצי גגו ומעדיף ופרש"י ז"ל ושוב לא יראנו להדיא. גגין שאני שאינן עשויין כ"כ לתשמיש וכיון שהרחיק ברוב הגג אינו יכול לכופו ביותר דא"ל לתשמישתא לא עבידי כולי האי כי משתמשת אישתמיש מהאי גיסא ואנא משתמשנא מאידך גיסא. והוצרכתי לכתוב זה מפני שהטעה מקצת התלמידים. והרב אב"ד דין ז"ל פירש מעדיף עד שלא יראו זה את זה כלל כפי רחוק הגגין ואורכן, ועיקר.

מרדכי מסכת בבא בתרא פרק השותפין רמז תע

אמר אב"י ב' בתים מב' צדי רה"ר כו'

מעשה בראובן שבנה עליה בחצירו ופתח לו חלונות לחצירו וחצירו של ראובן מפסיק יותר מד' אמות לבין חצירו של שמעון והנה שמעון קובל עליו מחמת היזק ראייה דלא מצי שמעון לאצטנועי מיניה ועתה קי"ל כמו שפסק ר' חננאל דהיזק ראייה שמהי היזק ועתה נראה דליכא [*מאן] דפליג אדאב"י דאמר ב' בתים מב' צדי רה"ר דזה עושה מעקה לחצי גגו [*זזה עושה מעקה לחצי גגו וכו'] ושמת מיניה אפילו רשות הרבים מפסיק וכתב ר"י דוקא מב' צדי רה"ר או רה"י מפסיק בין ב' גגין דזימנן דעביד מילי דצניעותא ולא מזדהר לפי שאינו קרוב אצל גג חברו אבל ב' גגין זה בצד זה כיון דתשמישן שוה וקרובים [*לא] [*אפילו אב"י מודה דלא] עבדי מעקה דודאי אב"י לא פליג אדר"נ אמר שמואל [*דאמר] אבל בין גג לא דאל"ה אלא שהגג מזיק [*ס"א שגגין זה בצד זה מזיק] היזק ראייה [*הוא] אם כן מ"ט לא פריך לאב"י מהא [*דהיתה] [*דתניא היתה] חצירו למעלה מגגו של חברו אין זקוק לו מאחר דמזיק היזק ראייה וכן כתב רבינו יואל משמו של רבינו יקיר. וראב"ן כתב אם יש מקום אחד בחצירו של שמעון שיכול להצטנע שם אינו יכול למחות אבל אם רואה בחצירו [*בכל החצר] בכ"מ אפילו כמה חצירות מפסיקות יכול למחות מחמת היזק ראייה וראיה [*מדאמר] [*מדאמר] דאיצטנע מינך שמע מינה דאם יכול להצטנע שאין עליו לסלק ראיתו וכן פסק באביאסוף ותימה הוא למה יפסיד שימוש שאר חצרו

ר"י מיגאש מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

ראה למעלה

עליות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

מיתבי, אם היתה חצירו למעלה מגגו של חבירו, אין זקוק לו. מאי לאו, אין זקוק לו כלל. ואילו לרב נחמן זקוק הוא למחיצה עשרה, וברייטא סתמא קתני, דאפי' לא היתה חצרו למעלה מגגו של חבירו אלא טפחיים או טפח אין זקוק לו. ואסיקנא אין זקוק לו לד"א, אבל זקוק לו למחיצה י'. ואף על גב דבעל חצר הוא דאין זקוק לו לבעל הגג, דברייטא אעליון קימי, דקת' רישא ב' חצרות זו למעלה מזו, לא יאמר העליון וכו'. אבל בעל הגג ודאי זקוק לבעל החצר, כדאמרינן [ב]גג הסמוך לחצר חבירו. [וא"ת] וכיון שיבנה בעל הגג מחיצה גבוהה ד"א, הרי נתפס עליו כגנב, ושוב אין צריך למחיצה עשרה. י"ל, ה"ק, אין זקוק לו לסייעו בד"א שחייב בעל הגג לבנות, אבל זקוק הוא לסייעו בדמי מחיצה י', ושאר ההוצאה יוציא בעל הגג משלו³¹⁷. ויש מפרשים³¹⁸, היתה חצרו ד"א למעלה מגגו של חבירו ואין זקוקים זה לזה משום הזק ראייה³¹⁹. אבל זקוק בעל החצר למחיצה עשרה, לפי שאם לא יעשה מחיצה לא יתפס כגנב אם ירד למטה, שיכול לטעון שנפל למטה. ופי' כן, משום דמשתמע להו, אין זקוק לו, שאין א' מהם זקוק לתקן משום הזק ראייה, והיינו דאמרינן אבל זקוק הוא למחיצה י'. ואינו נכון, דהא תני לה גבי ב' חצרות זו למעלה מזו, שיש שם בתחתונה משום הזק ראי' לעליונה, כדקתני בהדיא, מסייע למטה ובונה. אף כאן ודאי זקוק בעל הגג לבעל החצר משום היזק ראייה³²⁰.

שיטה מקובצת מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

ר"י מיגש

אבל ה"ר יוסף הלוי נ' מיגש ז"ל פירש דהא דאותביה עליה דרב נחמן מהא דתניא אם היתה חצרו למעלה מגגו של חברו הכי פריך דהא ברייתא קתני אין זקוק לו כלומר אם אמר אחד מהם לחברו עשה מחיצה אין זקוק לו לפי שאין שם היזק ראייה מראובן לשמעון ולא משמעון על ראובן לא מראובן על שמעון לפי שהגג אין בה דירה כדי שיהא בה היזק ראייה ולא משמעון בעל הגג על ראובן שהרי גגו למטה מחצרו של ראובן ואינו יכול לראות ממנו כלום בחצרו ואי סלקא דעתך בין גג לגג צריך מחיצה עשרה הכא אמאי אין זקוק לו נהי דשמעון אין זקוק לראובן שכיון שגגו למטה מחצרו הוא אין לחוש כאן להיזק ראייה ולא לנתפס עליו כגנב לפי שאין לך מחיצה יתירה מאותה גובה שבין קרקעות של ראובן לגגו של שמעון והדבר ידוע שהעליון יכול להפיל עצמו בתחתון ואומר אמצורי קא ממצרנא ונפלי אבל התחתון אין יכול לעלות אל העליון ואומר אמצורי קא ממצרנא מחלקי לפי שעל העליה אי אפשר להיות אלא בכונה ולפיכך ראובן אמאי אין זקוק לשמעון נהי לארבע אמות אין זקוק לו שהרי הגג אין לו דירה כדי שיהא בכך היזק ראייה עליו אלא למחיצה עשרה אמאי אין זקוק לו והרי יש לחוש שמא יהיה נתפס עליו כגנב כמו שיש לחוש בין גג לגג שהרי אפשר שיפיל עצמו על גגו של שמעון ויאמר אמצורי ממצרנא ופירוש אמצורי פירש רבינו חננאל כדכתיב ויזורר הנער והוא פשוט עצמותיו.

שיטה מקובצת מסכת בבא בתרא דף ו עמוד ב

ראב"ד

זה לשון הראב"ד ז"ל יש אומרים דהא דאביי בשני גגים בשני צידי רשות הרבים ואין להם גגים סמוכים להם דאפשר דישתמשו בהן במילי דצניעותא משום דלא מרגשי אהדדי. ואי קשיא להאי פירושא הא דתניא אם היתה חצרו למעלה מגגו של חברו אין זקוק לו. איכא למימר כגון שיש לו גג אחר סמוך לו דהא בעי לאצנועי מיניה ולא עביד מילי דצניעותא משום הכל אין בו משום היזק ראייה. עד כאן: